

Prelegere

Tema “PROTECȚIA CIVILĂ A REPUBLICII
MOLDOVA”

Asistent universitar,
șef studii,
colonel medic (r)

Nicon Cîrstea

Subiectele de studiu:

1. Rolul și misiunile Protecției Civile în condițiile contemporane.
2. Structura organizatorică a Protecției Civile a Republicii Moldova.
3. Principiile, misiunile și structura organizatorică a Serviciului Republican Medicina Calamităților.

Bibliografia:

1. Legea Republicii Moldova “Cu privire la protecția civilă”, nr. 271 din 09.11.1994.
2. Ordinul ministrului Sănătății al Republicii Moldova nr.317 din 02.08.2007 “Cu privire la reorganizarea Serviciului Asistență Medicală Urgentă în situații excepționale al Ministerului Sănătății în Serviciul Republican Medicina Calamităților”.
3. V. Dumitraș, I. Dediu, N. Cîrstea, D. Grigorean, D. Cebotar „Managementul sanitar al dezastrelor”, Chișinău 2010.

La 9 noiembrie 1994, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea „Cu privire la Protecția Civilă”, care stabilește principiile fundamentale de organizare a PC în republică, sarcinile ei, cadrul juridic al activității în acest domeniu a autorităților publice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor (în continuare – *unități economice*), indiferent de tipul de proprietate și forma organizațional-juridică.

Rolul și misiunile PROTECȚIEI CIVILE în condițiile contemporane

Protecția civilă a Republicii Moldova reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinse pe scara întregului stat pe timp de pace și de război în vederea asigurării protecției populației și proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastrofelor, epifitotiilor, epizootiilor, epidemiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de distrugere în masă.

Principiile protecției civile

Protecția Civilă în Republica Moldova se organizează conform **principiului teritorial de producție** în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială a republicii, care, la rândul său, cuprinde toate ramurile economiei naționale. Organizarea Protecției Civile poartă un caracter obligatoriu.

Principiul teritorial se organizează în toate localitățile republicii (municipii, orașe, sectoare, raioane, sate), în corespundere cu Legea nr. 764 – XV din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

Principiul de producție se organizează în fiecare minister, departament, agenție, obiect al economiei naționale.

Principiul legalității stă la baza unui stat democratic și de drept. În linii mari, principiul legalității declară supremația legii în toate sectoarele vieții obștești, strict respectată de către toți cetățenii.

Principiul egalității – principiu potrivit căruia tuturor oamenilor, statelor sau națiunilor li se recunosc aceleași drepturi și li se impun aceleași îndatoriri, prevăzute de drept. „Fiecare individ are dreptul la viață, la libertate și la siguranță personală” – stipulează art. 3 din Declarația universală a drepturilor omului.

Principiul responsabilității presupune obligația de a efectua un lucru, de a răspunde, de a da socoteală de ceva. Responsabilitatea presupune asumarea răspunderii față de anumite acțiuni întreprinse.

Principiul operativității – principiu potrivit căruia organele Protecției Civile trebuie să activeze prompt și în mod urgent, astfel încât să asigure depistarea și salvarea sinistraților, acordarea ajutorului medical, diminuarea consecințelor situațiilor excepționale, precum și prevenirea declanșării dezastrelor atât de proveniență naturală, cât și tehnogenă, de a mobiliza autoritățile în cauză la prevenirea, diminuarea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

Principiul planificării activităților protecției civile

Organizarea, prin planificare, a activităților Protecției Civile se situează în sfera principiilor fundamentale datorită importanței pe care o prezintă în realizarea sarcinilor sale, și anume: prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor de dezastru.

Misiunile principale ale protecției civile :

- protecția populației și a bunurilor materiale în condițiile situațiilor excepționale;
- executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamânat în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea consecințelor acestora;
- organizarea pregătirii prealabile și multilaterale a populației, a obiectivelor economiei naționale, forțelor Protecției Civile pentru desfășurarea acțiunilor în cazul apariției pericolului situațiilor excepționale și în condițiile lor;

Pentru îndeplinirea misiunilor sus numite Protecția Civilă organizează și efectuează următoarele măsuri:

- organizarea forțelor necesare, capabile să asigure protecția populației și a bunurilor materiale în condițiile situațiilor excepționale, înzestrarea lor tehnico-materială și pregătirea specială, menținerea acestora în stare permanentă de pregătire pentru acțiuni în condițiile situațiilor excepționale;
- crearea și menținerea în stare permanentă de pregătire a sistemelor de comandă, înștiințare și comunicații, organizarea controlului și supravegherii situației radioactive, chimice, bacteriologice și antiincendiare pe teritoriul republicii;
- acumularea fondului necesar de edificii de protecției a populației, menținerea în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului;

•acumularea și păstrarea în siguranță a mijloacelor de protecție, produselor alimentare și medicamentelor, mijloacelor tehnico – materiale, financiare și de altă natură, surselor autonome de aprovizionare cu energie electrică și cu apă, prevăzute pentru situații excepționale;

•protejarea surselor de apă și a sistemelor de aprovizionare cu apă, produselor alimentare și materiei prime alimentare, furagelor, animalelor domestice și plantelor de contaminare radioactivă, chimică și bacteriologică, iar a mediului înconjurător de poluare cu aceste substanțe;

•pregătirea din timp a evacuării, iar în caz de apariție a pericolului nemijlocit, evacuarea populației și bunurilor materiale din zonele periculoase;

- înștiințarea organelor de conducere și a populației republicii despre pericolul sau apariția situațiilor excepționale, aducerea în stare de pregătire completă a forțelor și mijloacelor protecției civile și conducerea acțiunilor acestora în executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări urgente;
- acordarea ajutorului multilateral sinistraților;
- antrenarea unităților economice în acțiunile de prevenire și lichidare a urmărilor situațiilor excepționale;
- efectuarea controlului asupra executării măsurilor de profilaxie, menite să preîntâmpine sau să diminueze probabilitatea apariției situațiilor excepționale și să reducă proporțiile acestora, să sporească securitatea și stabilitatea funcționării tuturor ramurilor și obiectivelor economiei naționale;

- asigurarea securității antiincendiare a obiectivelor economiei naționale a populației și stingerea incendiilor;
- organizarea și efectuarea instruirii lucrătorilor unităților economice și cetățenilor privitor procedeelelor de apărare și acțiunile în condițiile situațiilor excepționale.

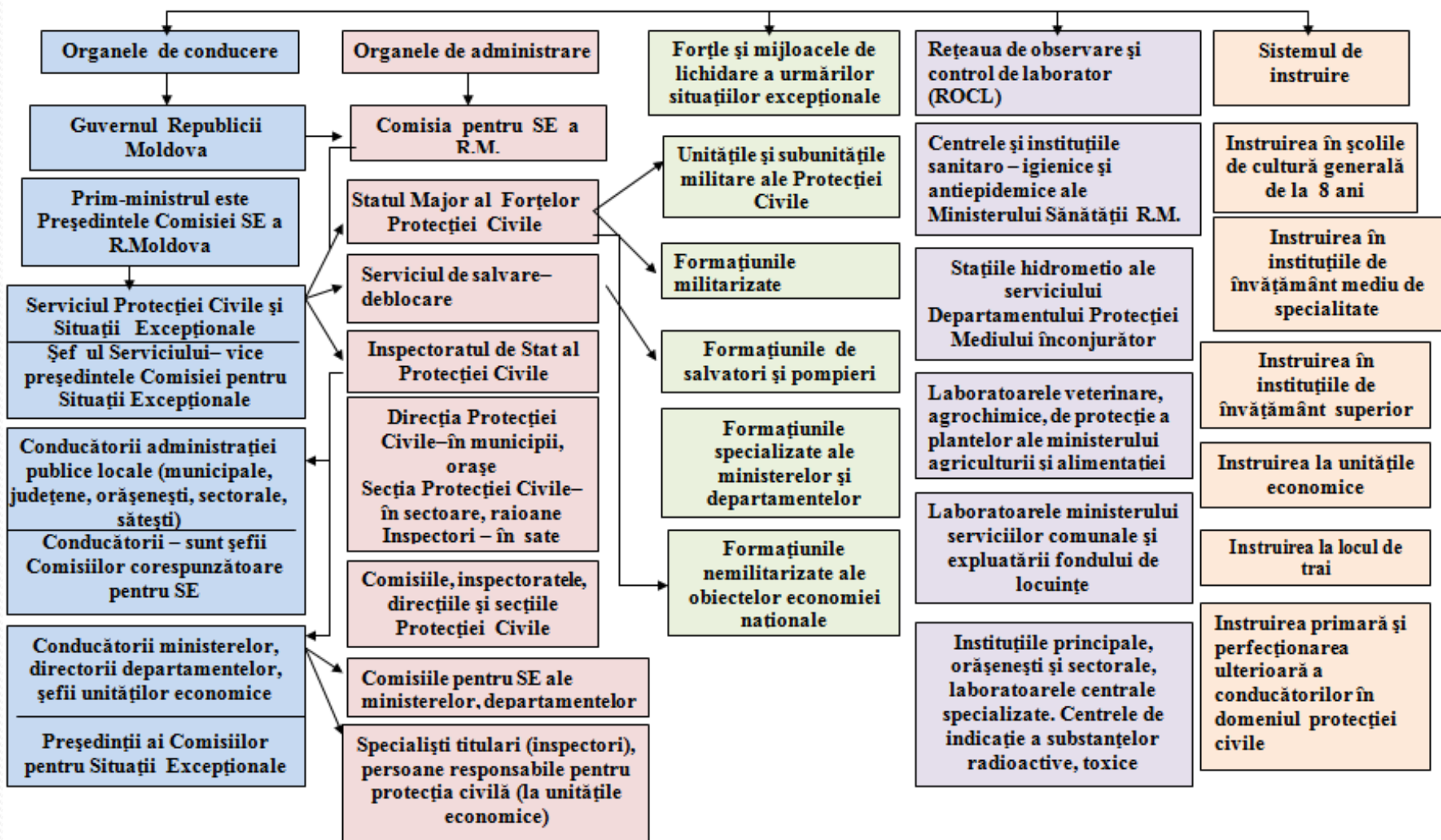
STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A PROTECȚIEI CIVILE A REPUBLICII MOLDOVA

Protecția Civilă a Republicii Moldova include:

- 1. Organele de conducere**
- 2. Organele administrative**
- 3. Forțele și mijloacele de lichidare a urmărilor
situațiilor excepționale**
- 4. Rețeaua de observare și control de laborator**
- 5. Sistemul de instruire.**

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A PROTECȚIEI CIVILE A REPUBLICII MOLDOVA

PROTECȚIA CIVILĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Drepturile și obligațiunile unităților economice și ale cetățenilor în domeniul Protecției Civile

Lucrătorilor Protecției Civile, în timpul lucrărilor de salvare și altor lucrări de urgență, în vederea îndeplinirii obligațiilor ce le revin, li se acordă dreptul:

- să intre liber la orice oră a zilei sau nopții în toate încăperile unităților economice, precum și în locuințele cetățenilor;

•să deschidă, în caz de necesitate, ușile și ferestrele închise, construcțiile de îngrădire, să efectueze demontarea și demolarea construcțiilor, să întreprindă alte acțiuni pentru PC;

•să limiteze temporar sau să interzică circulația transportului, precum și accesul cetățenilor pe unele sectoare de teren sau la obiecte, să-i oblige pe cetățeni să părăsească anumite locuri;

•să folosească liber mijloacele de telecomunicații care aparțin unităților economice și cetățenilor;

- să ia de la persoanele cu funcții de răspundere de la obiectul unde a apărut o situație excepțională informații necesare pentru executarea eficientă a lucrărilor de salvare și altor lucrări de urgență;
- să antreneze forțele și mijloacele unităților economice, precum și formațiunile militare, militarizate, profesionale și nemilitarizate ale PC în modul stabilit de Lege;

•să ceară de la autoritățile administrației publice locale, unitățile economice să li se pună la dispoziție fără plată tehnică, carburanți și lubrifianți, resurse umane, utilaj, mijloace de telecomunicații etc., iar în cazul executării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de urgență în decursul a mai mult de cinci ore – să fie asigurați cu produse alimentare, încăperi pentru odihnă și restabilirea forțelor efectivului și persoanelor antrenate la executarea acestor lucrări;

Lucrătorii PC participă la prevenirea și lichidarea urmărilor situațiilor excepționale pe teritoriile altor state în conformitate cu acordurile interguvernamentale.

Asigurarea socială și personală a lucrătorilor Protecției Civile

- lucrătorii PC sunt supuși asigurării sociale și personale obligatorii contra accidentelor de muncă, contra bolilor profesionale, (dobândite) apărute în timpul efectuării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de urgență în condițiile situațiilor excepționale, în modul și în condițiile stabilite de legislație.

Drepturile și obligațiunile cetățenilor

1. Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care locuiesc pe teritoriul Republicii, în condițiile situațiilor excepționale, au dreptul la protecția vieții și sănătății lor, la ajutor material și financiar, la folosirea fără plată a mijloacelor de protecție individuală și colectivă;
2. Persoanelor, care participă nemijlocit la salvarea populației și lichidarea urmărilor situațiilor excepționale li se acordă drepturi și înlesniri suplimentare:

- a) asigurarea gratuită cu hrană, îmbrăcăminte, mijloacele speciale de protecție, locuințe și transport în perioada executării lucrărilor de salvare și altor lucrări de urgență în condițiile situațiilor excepționale;
- b) asistența medicală și tratamentul gratuit;
- c) compensație bănească, în cazul decedării în timpul îndeplinirii sarcinilor Protecției Civile, este achitată de Stat sau de patron în conformitate cu legislația;

- d) asigurare cu pensie în conformitate cu legislația, în cazul survenirii invalidității ca urmare a rănirii, contuzionării, schilodirii în timpul îndeplinirii sarcinilor Protecției Civile;
- e) decorare cu ordine, medalii, diplome, acordare de premii bănești și cadouri de preț pentru bărbăție și vitregie manifestate în condițiile situațiilor excepționale;

3. Persoanelor, care participă la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale pentru perioada de executare a lucrărilor de salvare și a altor lucrări de urgență, li se păstrează salariul mediu lunar, locul de muncă și de vechimea în muncă, iar în cazul îndeplinirii acestor lucrări peste programul normal de lucru și în condiții deosebit de complicate remunerarea se efectuează în conformitate cu legislația;
4. Persoanele, care în timpul îndeplinirii sarcinilor Protecției Civile au fost rănite, contuzionate, schilodite sau și-au pierdut capacitatea de muncă, au fost trimise la examen sau tratament medical de dispensar, de ambulatoriu sau clinic, li se păstrează, pentru timpul aflării în instituția medicală, locul de muncă, de studii, funcția și salariul mediu lunar, precum și li se restituie cheltuielile de deplasare la și de la locul de examen, tratament.

5. Militarii organelor de administrare ai formațiunilor militare și militarizate și ai instituțiilor Protecției Civile și membrii familiilor beneficiază de drepturile și înlesnirile prevăzute de Legea cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor, a cetățenilor, care trec pregătirea militară;

6. Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care locuiesc pe teritoriul Republicii sunt obligații :

- a) să respecte cu strictețe actele legislative și alte acte normative privind Protecția Civilă;
- b) să cunoască semnalele Protecției Civile, regulile de comportament și ordinea acțiunilor în condițiile situațiilor excepționale;
- c) să îndeplinească cerințele Protecției Civile în viața cotidiană, în activitatea de producție și socială;
- d) să înștiințeze conducătorii obiectelor economiei naționale și autoritățile administrației publice locale despre semnele depistate ale pericolului, care poate să ducă la apariția situației excepționale;
- e) să participe activ la lichidarea urmărilor situațiilor excepționale, să acorde ajutor multilateral sinistraților;
- f) să manifeste atitudine grijulie față de obiectele și mijloacele Protecției Civile.

SEMNALELE DE ÎNȘTIINȚARE ALE PROTECȚIEI CIVILE

Denumirea semnalului	Modul și mijloacele de înștiințare	Acțiunile cetățenilor
«Atenție tuturor» (semnalul dat precedează toate semnalele)	Sirenele electrice și de mână, fluierături întrerupte ale sirenelor de la întreprinderi și claxonarea mijloacelor de transport, informații orale despre caz și ce trebuie întreprins.	De conectat aparatele radio, televizoarele, ascultat anunțul, acționat conform indicațiilor organelor locale ale puterii și ale Protecției Civile; aparatele de radio și TV rămân conectate.
«Alarma aeriană»	Radio, TV și informația orală «Alarmă aeriană» și ce trebuie de întreprins	De a conecta gazul, apa, electricitatea, stinge focul în sobe. De a lua mijloacele de protecție individuală, documentele, o rezervă de apă și a pleca în adăpost.
«Încetarea alarmei aeriene»	Radio, TV, informația orală «Încetarea alarmei aeriene» și ce trebuie de întreprins.	De a continua activitatea întreruptă de semnalul «Alarma aeriană» sau de a participa la lichidarea urmărilor atacului aerian.
«Pericol radioactiv»	Radio, TV și informația orală «Pericol radioactiv» și ce trebuie de întreprins	De a pregăti mijloacele de protecție individuală (confeționa mijloace de protecție în caz de necesitate), a ermetiza încăperile, asigură protecția apei, produselor alimentare, a pregăti încăperile subterane, beciurile. În cazuri excepționale - a îmbrăca mijloacele de protecție, a lua rezerva de produse, apă și a pleacă în adăpost; a respecta regimul de protecție radioactivă
«Alarma chimică»	Radio, TV și informația orală «Alarma chimică » și ce trebuie de întreprins.	De a îmbrăca mijloacele de protecție individuală, a ermetiza încăperea, a asigura protecția apei și produselor alimentare. În caz extremal – de a pleca în adăpost.

CETĂȚENI! Auzind semnalele de înștiințare ale Protecției Civile, acționați rapid fără panică, calm. Respectați strict indicațiile organelor locale ale puterii și ale Protecției Civile;

ȚINEȚI MINTE: De acțiunile corecte depinde viața dumneavoastră!

Acțiunile cetățenilor în caz de calamități, avarii și catastrofe

Cutremur de pământ:

- feriți-vă de căderea tencuielii, armaturii, dulapurilor, polițelor;
- stați cât mai departe de ferestre, oglinzi, abajururi;
- plasați-vă lângă peretele intern, în deschizătura ușilor;
- imediat ce vor înceta zguduirile, părăsiți clădirea;
- nu vă folosiți de ascensor;
- aflându-vă în stradă, treceți la mijlocul ei, pe piață, cât mai departe de clădiri și edificii, stâlpi cu linii de tensiune înaltă.

Inundații:

- anunțați din timp personalul acestei case;
- transferați la etajele de sus sau în poduri bunurile materiale;
- deconectați apa, electricitatea, gazul;
- luați cu sine lucruri de prima necesitate și plecați la punctul de adunare;
- dacă vă aflați în stradă, deplasați-vă pe un loc mai ridicat;
- feriți-vă de transformatoare și fire electrice.

Incendii:

- feriți-vă de temperatură înaltă, fum și gaze, de prăbușirea edificiilor, de exploziile utilajului tehnologic și aparatelor, de căderea copacilor;
- nu intrați în zona cu fum, dacă vizibilitatea e mai mică de 10 m;
- la salvarea victimelor, înainte de a intra în încăperea incendiată, acoperiți-vă capul cu o prelată, mușama, palton sau trenți, umezite în prealabil;
- deschideți atent ușa încăperii cu fum, pentru a evita izbucnirea flăcărilor;
- în încăperea cu fum târați-vă;
- pentru a vă proteja de monoxidul de carbon, respirați printr-o bucată de țesătură umedă.

Uragan:

- pregătiți toate adăposturile (încăperile subsolului);
- închideți ușile, ferestrele, sistemele de ventilație, ușile de la podurile caselor;
- luați de pe acoperișuri, balcoane obiectele care pot fi luate de vânt;
- deconectați electricitatea, gazul;
- dacă uraganul v-a prins în stradă, adăpostiți-vă în încăperea din apropiere;
- feriți-vă de fulger, nu vă adăpostiți sub copaci, nu vă apropiați de liniile de tensiune electrică etc.

Alunecări de teren:

- ieșiți din clădire și stați pe un loc drept;
- anunțați despre acest fenomen vecinii și ajutați copiii, bolnavii și bătrânii să părăsească clădirea;
- în caz de necesitate, chemați asistența medicală de urgență, poliția sau pompierii;
- întreprindeți toate măsurile pentru a asigura securitatea oamenilor și a salva valorile materiale.

Contaminare radioactivă:

- îmbrăcați măștile antigaz (masca din vată și tifon) și plecați în edificiul de protecție;
- dacă adăpostul este departe și nu aveți mască antigaz, rămâneți acasă și conectați radioul, pentru a recepționa comunicatele organelor Protecției Civile;
- închideți ferestrele, acoperiți ușile cu țesături dense, încleiați crăpăturile din ramele ferestrelor;
- la indicația organelor Protecției Civile pregătiți-vă pentru o posibilă evacuare;
- la indicația instituțiilor curative, întrebuințați pastile de iodură de potasiu;
- ieșind din casă, deconectați aparatele electrice; luați cu sine documentele, banii, lucrurile necesare; îmbrăcați masca antigaz sau masca umezită din vată și tifon, o prelată sau un treci
- la sosirea în raionul nepericulos, treceți controlul radioactiv și prelucrarea sanitară.

Avarie:

- păstrați-vă cumpătul;
- faceți tot posibilul pentru a diminua urmările avariei;
- deconectați sursele energetice, agregatele, aparatele;
- blocați comunicațiile cu gaze, apă, în conformitate cu regulile tehnicii securității;
- acționați în conformitate cu indicațiile conducerii.

Principiile, misiunile și structura organizatorică a Serviciului Republican Medicina Calamităților.

1. Noțiuni generale:

Serviciul Republican Medicina Calamităților (în continuare Serviciul) reprezintă un complex de forțe și mijloace ale sistemului ocrotirii sănătății din țară, predestinate organizării și acordării asistenței medicale urgente populației în situații excepționale, cauzate de avarii, catastrofe, calamități naturale, tehnogene și ecologice, boli contagioase și intoxicații în masă.

2. Sarcinile Serviciului

Sarcinile de bază ale Serviciului sunt:

- planificarea, organizarea și acordarea asistenței medicale urgente populației în situații excepționale;
- dirijarea și coordonarea cu instituțiile, subdiviziunile și formațiunile medico-sanitare implicate în acordarea asistenței medicale urgente în situații excepționale;
- asigurarea unui grad înalt de pregătire a organelor de conducere, instituțiilor și formațiunilor medico-sanitare, transportului sanitar, mijloacelor materiale, sistemelor de înștiințare și comunicare, pentru acțiuni prompte în cazul declanșării situațiilor excepționale;
- elaborarea și implementarea metodelor contemporane de acordare a asistenței medicale populației în situații excepționale;

- acumularea, generalizarea și analiza informației privind protecția populației în caz de dezastru, prognozarea eventualelor situații excepționale și a consecințelor medico-sanitare ale acestora;
- stabilirea necesității, planificarea, crearea, menținerea și reînnoirea permanentă a rezervelor de medicamente, consumabile parafarmaceutice, aparataj și utilaj medical, a altor mijloace medico-sanitare și sanitaro-gospodărești necesare pentru acordarea asistenței medicale în situații excepționale;
- organizarea și participarea la procesul de pregătire a organelor de conducere, a instituțiilor medico-sanitare, a personalului medical și a populației pentru a activa în situații excepționale;

- participarea la elaborarea actelor normative privind acordarea asistenței medicale populației în situații excepționale;
- colaborarea în domeniul protecției civile și medicinei calamităților cu structurile respective ale organelor administrației publice centrale și locale, precum și cu alte organisme din țară și de peste hotare;
- monitorizarea, evaluarea și analiza activității Serviciului, cu elaborarea și implementarea măsurilor de eficientizare a activității acestuia.

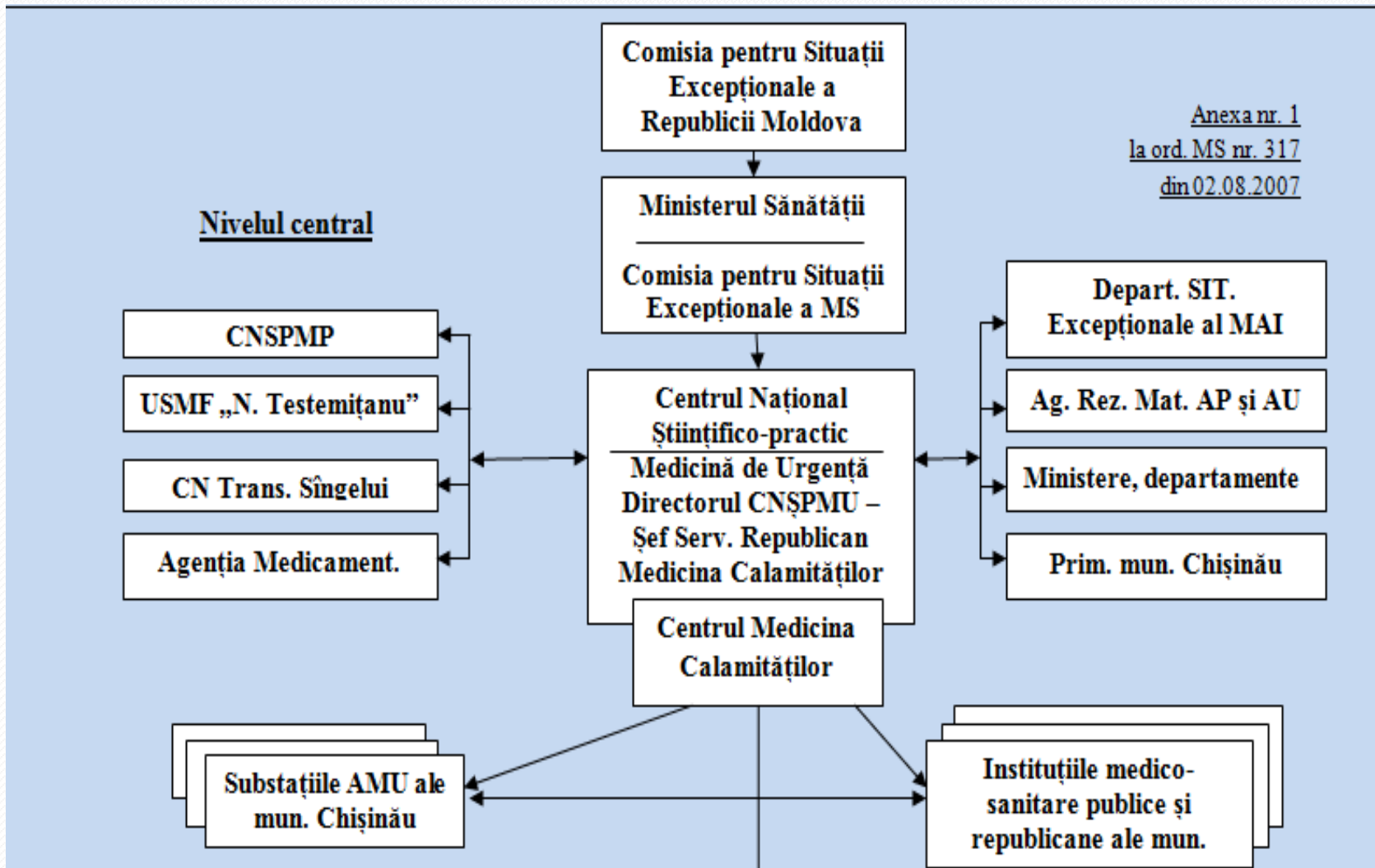
3. Structura Serviciului

Serviciul este constituit din organe de conducere, instituții, subdiviziuni și formațiuni medico-sanitare, predestinate să acorde asistență medicală urgentă populației în situații excepționale; sistemul de înștiințare și comunicare, sistemul de instruire.

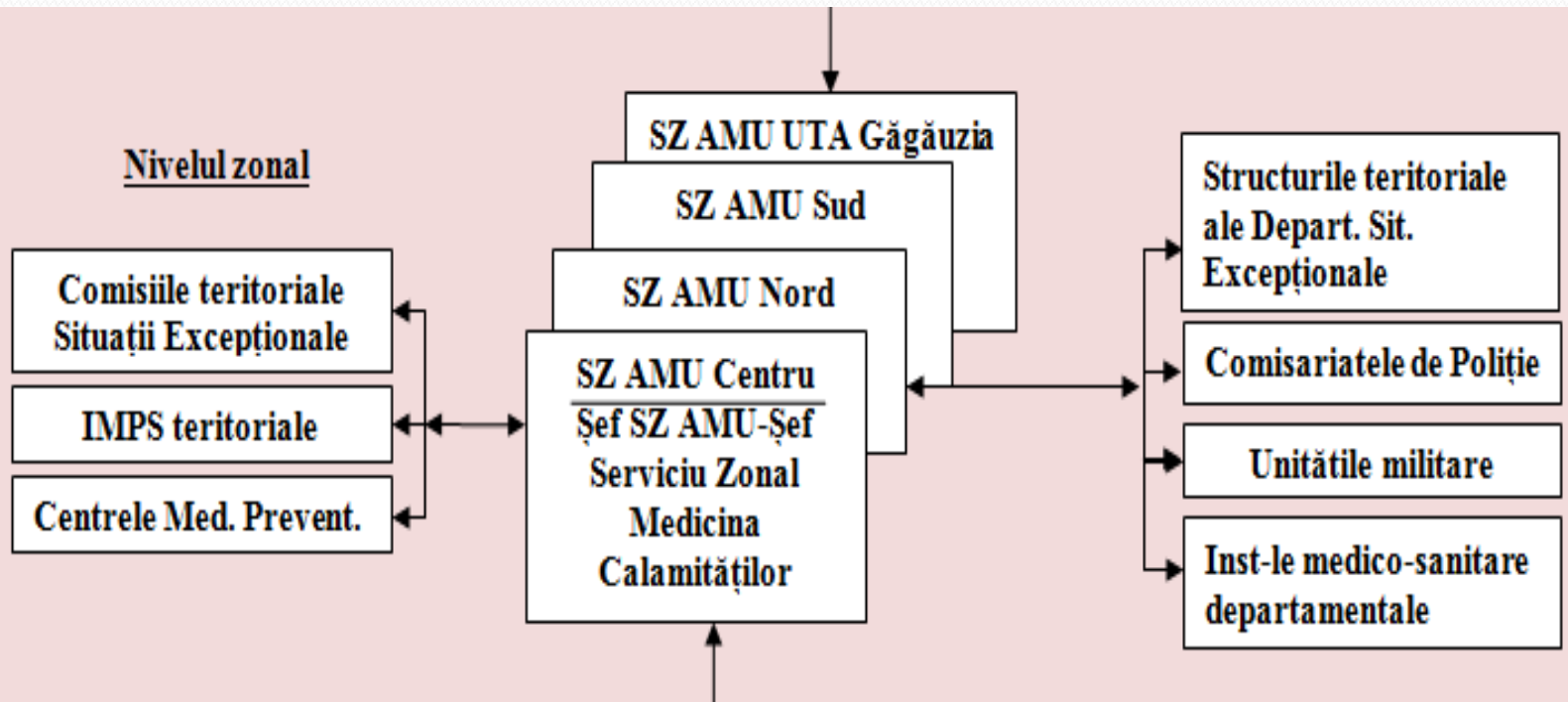
Serviciul este subordonat și dirijat de către Ministerul Sănătății și Comisia pentru Situații Excepționale a acestuia.

Serviciul este reprezentat la nivel central, zonal, raional și local.

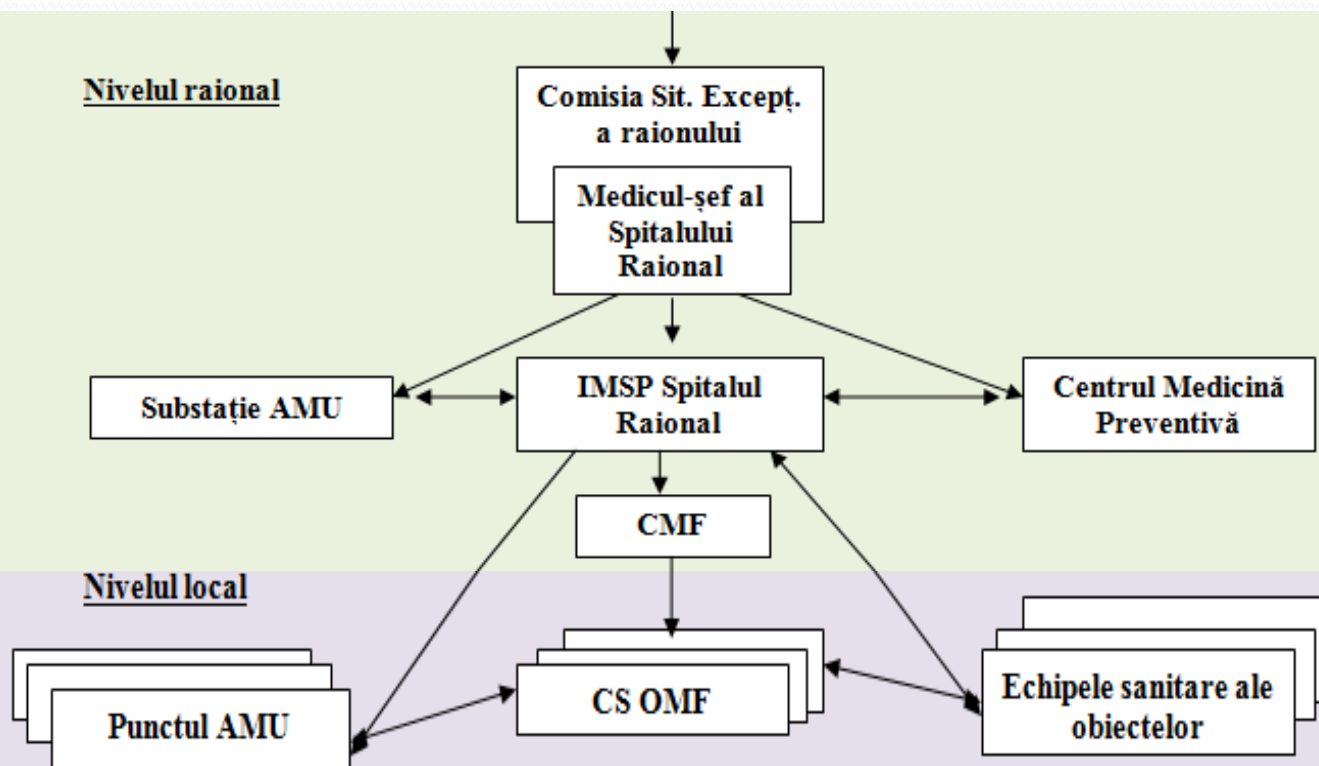
ORGANIGRAMA SERVICIULUI REPUBLICAN MEDICINA CALAMITĂȚILOR

Nivelul zonal

Nivelul raional

4. Organizarea activității Serviciului

În funcție de situație, Serviciul activează în trei regimuri:

- activitate cotidiană;
- pericol de declanșare a situației excepționale;
- situație excepțională.

În funcție de regimul de activitate, Serviciul realizează următoarele măsuri:

În regimul „Activitate cotidiană”:

- planificarea prestării asistenței medicale urgente populației în situații excepționale;
- estimarea volumului de forțe și mijloace necesare pentru activitatea Serviciului și planificarea utilizării acestora în diferite situații;
- acumularea, generalizarea și analiza informației privind pericolele declanșării situațiilor excepționale, elaborarea măsurilor de prevenire, reducerea impactului și lichidarea consecințelor medicale ale acestora;

- menținerea în grad înalt de pregătire a organelor de conducere, instituțiilor medico-sanitare, transportului sanitar, mijloacelor materiale, sistemelor de înștiințare și comunicare pentru acțiuni prompte în cazul declanșării situațiilor excepționale;
- crearea formațiunilor medico-sanitare (echipe, detașamente) predestinate acordării asistenței medicale populației în situații excepționale, instruirea personalului acestora și dotarea lor cu materiale medico-sanitare și echipament necesar;
- organizarea și coordonarea procesului de pregătire a organelor de conducere, instituțiilor medico-sanitare și personalului medical pentru a activa în situații excepționale;
- organizarea instruirii efectivului formațiunilor de salvatori și pompieri privind acordarea primului ajutor medical;

- participarea la instruirea populației privind regulile de securitate, acordarea primului ajutor medical; măsurile de protecție și de comportament în situații excepționale;
- estimarea necesităților, crearea și menținerea rezervelor de materiale medico-sanitare pentru acordarea asistenței medicale în situații excepționale și lichidarea consecințelor medicale ale acestora;
- conlucrarea și asigurarea operativității între componentele Serviciului, între Serviciu și alte structuri responsabile de reacție rapidă la declanșarea situațiilor excepționale (serviciul de pompieri și salvatori, serviciul sanitar-epidemiologic, poliția, serviciile comunale, medicina departamentală etc.);
- colaborarea internațională și studierea experienței altor țări în domeniul medicinei calamităților.

5. În regimul „Pericol de declanșare a situației excepționale”:

- informarea organelor de conducere, instituțiilor și formațiunilor medico-sanitare privind pericolul de declanșare a situației excepționale;
- concretizarea acțiunilor prevăzute în planurile de asigurare medicală a populației în situații excepționale;
- pregătirea deplină a instituțiilor și formațiunilor medico-sanitare, predestinate acordării asistenței medicale urgente populației în situații excepționale;
- acumularea din toate sursele disponibile, generalizarea și analiza informației privind gradul pericolului eventualei situații excepționale, prognozarea evoluării evenimentelor și a posibilelor consecințe medico-sanitare;

- elaborarea și prezentarea conducerii ierarhic superioare a propunerilor concrete ce țin de prevenirea/diminuarea posibilelor consecințe medico-sanitare ale eventualei situații excepționale;
- concretizarea planurilor de interacțiune și colaborare cu organele de conducere, instituțiile și serviciile implicate în prevenirea, diminuarea impactului și lichidarea situațiilor excepționale (serviciul sanitar-epidemiologic, serviciul de pompieri și salvatori, serviciile comunale și tehnico-ingenerești etc.);
- monitorizarea permanentă a evoluției situației și reacționarea promptă în cazul agravării acesteia;
- evidența măsurilor îndeplinite și informarea permanentă a conducerii Ministerului Sănătății.

6. În regimul „Situație excepțională”:

- înștiințarea organelor de conducere, instituțiilor și formațiunilor medico-sanitare privind declanșarea situației excepționale;
- direcționarea în zona dezastrului a subdiviziunilor și formațiunilor medico-sanitare, organizarea și acordarea asistenței medicale urgente populației, care a suferit în urma impactului situației excepționale;
- dirijarea continuă și operativă cu subdiviziunile, formațiunile și instituțiile medico-sanitare implicate în acordarea asistenței medicale lezaților;
- coordonarea evacuării lezaților din zona situației excepționale în instituțiile medico-sanitare;

- acordarea asistenței medicale urgente populației evacuate din zona situației excepționale;
- acordarea asistenței medicale efectivului formațiunilor implicate în acțiunile de salvare și lichidare a consecințelor situației excepționale;
- acumularea informației din focare, analiza ei și evaluarea eficacității activităților efectuate, înaintarea propunerilor orientate spre ameliorarea operativă a situației;
- evidența măsurilor realizate și informarea permanentă a conducerii Ministerului Sănătății privind evoluția situației și mersul lucrărilor de lichidare a consecințelor medicale ale situației excepționale.

7. Formațiunile medico-sanitare ale Serviciului

Întru realizarea cu succes a sarcinilor care îi revin, Serviciul utilizează atât instituțiile și subdiviziunile medicale din subordine directă, cât și formațiunile medico-sanitare, ale instituțiilor medico-sanitare de toate nivelele, ale altor organizații și instituții, în scopul acordării asistenței medicale populației în situații excepționale.

Tipurile principale de formațiuni medico-sanitare:

- *Echipele sanitare ale Protecției Civile* – se creează de către unitățile economice, întreprinderi, instituțiile de învățământ, organele administrației publice locale etc., în scopul acordării primului ajutor medical lezaților în focarele situației excepționale, evacuării acestora în afara zonei focarului și concentrării lor în locuri maximal protejate de pericol și accesibile pentru transportul sanitar (puncte de concentrare a lezaților).

- *Echipele de asistență premedicală și medicală* – se creează de către spitalele raionale și municipale, centrele de sănătate, centrele și oficiile medicilor de familie, instituțiile medico-sanitare departamentale etc., în scopul acordării, de comun acord cu echipele medicale ale serviciului AMU, a asistenței premedicale și medicale de urgență în zona situației excepționale (de regulă, la hotarele focarului și în locurile de concentrare a lezaților evacuați din focar).

• *Echipele de asistență medicală specializată* – se creează de către instituțiile medico-sanitare publice specializate sau de larg profil (de regulă, republicane și municipale), în scopul fortificării capacității instituțiilor medico-sanitare implicate în acordarea asistenței medicale populației în situații excepționale prin organizarea și acordarea asistenței medicale specializate. Echipele de asistență medicală specializată pot fi de următoarele profiluri: traumatologic, combustional, neurochirurgical, chirurgical, radioterapeutic, pediatric, infecțios, psihoterapeutic, toxicologic și obstetrico-ginecologic.

- *Detașamentele medicale* – se creează în baza instituțiilor medico-sanitare publice de larg profil (republicane și municipale), în scopul acordării asistenței medicale de urgență cu elemente de ajutor medical calificat și specializat în cazul unor situații excepționale cu un număr considerabil de lezați.

8. Organizarea asistenței medicale de urgență în situații excepționale

Asistența medicală urgentă în situații excepționale, de regulă, se divizează în două etape: pre-spitalicească și spitalicească. Totodată, trebuie să se țină cont de faptul că divizarea asistenței medicale este o măsură impusă de situație și de numărul lezaților și de aceea trebuie întreprinse toate măsurile posibile pentru a limita la maximum durata perioadei de la acordarea asistenței medicale în focar până la evacuarea persoanei lezate în instituția curativă în care i se va acorda în volum deplin întregul complex de măsuri curativo-profilactice.

Prima etapă (Prespitalicească) reprezintă asistența medicală urgentă acordată în focarul dezastrului sau la hotarele lui.

În focarul cauzat de situația excepțională primul ajutor lezaților se acordă în formă de autoajutor sau ajutor reciproc, precum și de către efectivul echipelor de salvare, echipelor sanitare. La necesitate (focar de contaminare chimică sau radioactivă), se întreprind măsuri speciale de protejare (îmbrăcarea măștii antigaz, înlăturarea și neutralizarea substanțelor chimice de pe piele și mucoase, introducerea antidoturilor etc.). Concomitent, se organizează evacuarea lezaților în afara zonei focarului și concentrarea acestora în locuri maximal protejate de pericol și accesibile pentru transportul sanitar (puncte de concentrare a lezaților).

În punctele de concentrare a lezaților, asistența medicală de urgență se acordă de către echipele serviciului AMU, echipele de asistență premedicală și medicală și din instituțiile medicale care și-au păstrat activitatea, după caz, echipele de asistență medicală calificată și specializată, care efectuează triajul medical, înregistrarea primară, acordarea asistenței medicale, orientată în primul rând spre menținerea funcțiilor vitale ale organismului, și pregătirea lezaților pentru evacuare.

În cazul unor situații excepționale, cu un număr considerabil de lezați, în apropierea nemijlocită de focar pot fi desfășurate detașamente medicale, care vor acorda asistență medicală de urgență cu elemente de ajutor medical calificat sau, după caz, vor fi folosite pentru acordarea asistenței medicale și concentrarea în ele a lezaților cu leziuni ușoare, care nu necesită evacuare urgentă.

Evacuarea din focarele situației excepționale și din punctele de concentrare a lezaților se efectuează în instituțiile medico-sanitare de tip staționar din apropiere atât cu transportul sanitar, cât și cu transportul de altă destinație (automobile, microbuze, autobuze, autocamioane etc.). Transportul sanitar se folosește în primul rând pentru evacuarea persoanelor cu leziuni grave. În funcție de situație, evacuarea poate fi efectuată într-o singură instituție medico-sanitară sau concomitent în câteva instituții.

Etapa a doua (Spitalicească) reprezintă asistența medicală acordată în instituțiile medico-sanitare (raionale, municipale și republicane) de tip staționar din apropierea zonei situației excepționale. Aceste instituții efectuează primirea lezaților, triajul medical, acordarea asistenței medicale calificate, spitalizarea, stabilizarea, pregătirea și evacuarea lezaților care necesită tratament în instituțiile medico-sanitare specializate. În caz de necesitate, instituțiile medico-sanitare antrenate în acordarea asistenței medicale în situații excepționale se fortifică cu echipe de asistență medicală specializată.

9. Planificarea și dirijarea activității Serviciului

Dirijarea activității Serviciului la nivel republican se efectuează de către Ministerul Sănătății, Comisia pentru Situații Excepționale a acestuia și de către șeful Serviciului: la nivel zonal – de către medicul-șef al Stației Zonale Asistență Medicală de Urgență; la nivel raional și local – în perioada activității cotidiene, de către medicul-șef al Stației Zonale Asistență Medicală de Urgență, în zona de responsabilitate a căreia se află raionul (localitatea) respectivă; în perioada situației excepționale – de către medicul-șef al spitalului raional (în calitate sa de șef al serviciului medical al protecției civile a raionului) de comun acord cu medicul-șef al Stației Zonale Asistență Medicală de Urgență.

10. Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului

Finanțarea Serviciului se efectuează din contul surselor centralizate ale Ministerului Sănătății, bugetelor instituțiilor medico-sanitare publice, bugetelor administrației publice locale, iar în caz de situații excepționale – și din fondul de rezervă al Guvernului Republicii Moldova.